

Széky Közélet

Politikai, közgazdasági és társadalmi ujság

Előfizetési árak:
Egész évre 180 L., fél évre 90 L., negyedévre 45 L.
Egyes szám ára 4 L.

Felelős szerkesztő
TOMPA LÁSZLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Bulevardul Regele Ferdinand (Kossuth-utca) 14 szám
Telefonszám: 34.
Megjelenik minden vasárnap.

A Székelyföldnek

önálló közigazgatási egységgé való egybefogása foglalkoztatja ismét, egy román ujság — a Curentul — szerint, az új közigazgatási törvény életbeléptetésével kapcsolatban, a kormányt. Tíz év alatt a román politikában sokszor kísértett újra meg újra ez az eszme, amelyről éppen ezért többször is volt alkalmunk elmondani véleményünket. A viszonyok azóta sem adtak, most sem adnak semmi igazán meggyőző okot arra, hogy eddig hangoztattat — gyanakvó — felfogásunkat ebben a kérdésben megváltoztassuk.

Mert ugyan miben is találhatnánk megnyugtatót a felől, hogy ezt az ajándék látszatával mutogatott tervet most több bizalommal és örömmel fogadjuk az eddigénél? Megszokhattuk az eddigi összes — inkább csak ígérgetni, mint adni is akaró — kormányoktól, hogy valami tulságos nagy szeretetet, kedvezést tőlük nem várhatunk. Érdek vezető száz százalékban az itteni politika lépéseit s ha valaki felé valaki jó arcot mutat, azt elsősorban bizonyára a maga érdekében teszi. Erre az elsősorban érvényesülni akaró kormányzati érdekre könnyű rájónunk ezuttal maga a Curentul cikkének figyelmes olvasása alapján is. Az egyetlen székely megye létesítése — azt mondja a lap — a székelyekre is előnyös lenne, nem csak az állampolitikára, — tehát elsősorban előnyös mégis csak az állampolitikára lenne. Hogy ezt az állampolitikai előnyt hogyan gondolja a Curentul, azt mindjárt a következőkben árulja el ilyenformán: »Ha megszüntetnék Csik-, Háromszék- és Udvarhelymegyéket, a székelyek egységes bánásmódban részesülnének, nem volnának háromszoros panaszok, hanem mindegyik »székely« problémát egyetlen intézkedéssel oldanák meg.« Igen, ez a kilátás, hogy kevesebb lesz a baj, kevesebb a panasz, ami gondokat okozhat a kormányoknak, ez bizonyára most is a fontos annak a számára, akiben a terv újabb felvetődött. Tehát a kormányzat érdekében való gondcsökkentés, s nem nekünk való kedvezés lenne ilyenformán a terv megvalósítása; vagyis alkalmas eszköz ahhoz, hogy — a hármát egy csapásra elve alapján — »a székely probléma egyetlen intézkedéssel megoldható legyen.

Ezért tehát nem annyira egyesítésnek, mint inkább, a könnyebb elbánás kedvéért, szűkebb tere való szorításnak, különszakításnak kell, hogy a jelen körülmények közt ezt a tervet tekintsük, különszakításnak, amely szándékosan figyelmen kívül hagyja azt, hogy Romániában számos, velünk nyelvi, kulturális egységben levő magyar testvérünk él a három vármegye határán túl is, akiknek ilyen különválasztása nemcsak az ő faji megnyilatkozásuk erejének gyengítését is jelenti, hanem jelenti a magunk hasonló erejének gyengítését is. S hogy ez a gyengítési célt a dolog tervezőtől nem csak, hogy nem idegen, hanem valósággal elgondolt vezető elv, mutatja az is, hogy az ugyancsak napvilágra került egyéb információk szerint, szándékosan magából Csik- és Háromszék vármegyéből is községeket kiszakítani, s azokat más, románok lakta többségű vármegyékhez átcsatolni.

Mindezek a részletek, s a mögöttük világosan felismerhető célok lehetetlenné teszik, hogy bizalommal

és megnyugvással várassuk az állítólagos: »boldogító« terv megvalósítását, a nem a mi kedvünkért kitalált székely »egyesítést«, egységes közigazgatású Székelyföldet.

Utcáink elnevezése.

Városunk ideiglenes vezetősége összeállította azt a bizottságot, amelynek feladata lenne a város utcáinak elnevezésére javaslatot tenni.

Nem tudjuk, miért kellett éppen most elvévénne ezt az ügyet az interimár bizottságnak, amelynek hivatása amúgy is ideiglenes, s annak körébe ugyszólván, csak az aktuális napi adminisztráció ellátása tartozik, megbízása arra vonatkozik, míg ezzel szemben maga az ügy olyan, hogy végleges megoldása csak teljesen nyugodt, az átmenetiség ideiglenes feszültségeitől, zavaró körülményeitől mentes atmoszférában, képzelhető el, lehetőség szerinti harmóniájában a város polgárságának és maga választotta vezetőinek. Azonban emellett a már döntő sulyunak is alkalmazható főfogás mellett nem hallgathatjuk el azt, hogy a bizottság tagjai között nincs egyetlen törzssökös udvarhelyi polgár, kinek élete össze van nőve e város életével, s aki ismeri a lakosság minden gondolatát.

Már utcáink első elnevezésénél a mindenáron nacionalizáló ridegség és az önkényes ötletszerűség dominál, s ezért van az, hogy a régi utcanevekből egyetlen egy sem maradt meg, pedig dehogyan ártott volna a román imperIALIZMUS eszméjének s dehogyan növelte volna meg bennünk az irredentizmus gondolatát, ha megmarad a Szent Imre-, Szent János-, Rózsa-, Csere-, Malom-, Budvár-, Fürdő-, Tábor-, Kornis-utca, amelyeknek legtöbbje oly hagyományos név, hogy azt úgy sem lehet egykönnyen a köztudatból és használatból kiküszöbölni.

Orbán Balázs nekünk székelyeknek büszkeségünk, a Székelyföld leírásával halhatatlan nevet szerzett magának, anélkül, hogy ártalmára lett volna valaha a románságnak. Miért kellett annak az utcának a nevéét elváltoztatni? Petőfi, Kossuth, Eötvös, mint a szabadság, testvériség, humanizmus hirdetői becsültek kell, hogy legyenek a románság előtt is, — miért nem maradhattak meg tehát a róluk elnevezett utcák nevei?

Solymossy Endre neve mai is lázba hozza e város iparos társadalmát, bár a régi Solymossy-utca nem róla volt elnevezve. Újabb nem lehetne-e Solymossy Endréről egy utcát elnevezni, hogy ha szegénységünk miatt más emléket nem állíthatunk is, legalább egy igénytelen utca emlékeztesse az utódokat e köztért annyit dolgozott s a polgárságunk által oly nagyra becsült férfi emlékére?!

Reméljük, hogy a polgárság ilyen irányú óhaját méltányolni fogják egy újabb általános utcanév-megállapításnál, — akárki is fogná ezt végrehajtani.

A helybeli református tanítónképző intézet növendékei november 3-án, vasárnap az intézet tornacsarnokában a saját kezdeményezésükre és rendezésükben megtartandó házi ünnepélyt áldoznak Nagypapó: Benedek Elek, áldott emlékének, az ő halhatatlan műveiből összeállított műsorral. Az ünnepélyre ezuton is tisztelettel meghívja az ifjúság a szülőket és az iskola ügyei iránt érdeklődőket. Program a következő számban.

Izgalmas

politikai hete volt legutóbb Romániának. Az izgalmat Mária özvegy királynénak egy liberális lapban megjelent állítólagos nyilatkozata okozta. A nyilatkozat a legutóbbi régensválasztás eseményeire tér vissza s erős kritikával illeti a kormányt ebben a kérdésben tanusított magatartását, olyanforma gyanunak is adván kifejezést, mintha Maniuk a dinasztia gyengítésére törekednének s ezért nem foglaltak állást az özvegy királyné régenssége mellett, ami pedig Romániának csak hasznára válhatott volna.

Mond még több hasonlót is a nyilatkozat, amelynek szenzációs és a kormányra nézve is meglepetésszerű hatását fokozta az is, hogy egészen rendkívüli dolog, hogy uralkodóházak tagjai működő kormányról sajtóban adjanak le hasonló nyilatkozatokat. Mindezek folytán a román ellenzéki sajtó Maniuk helyzetét rendkívül kényesnek hirdette s előre örvendezett közeli bukásuknak. Izgalmas órák, Mariának a régensnével való kihallgatásra jelentkezése, majd az özvegy királynéval való üzenetváltás után a zavaros helyzet végre annyiban tisztázódott, hogy a királyi udvar minisztere nyilatkozatot tett közzé, e szerint az özvegy királyné a feltűnést keltett nyilatkozatot nem maga adta a sajtó részére s amit magánvéleményképpen mondott, azt is elferdítve tették közzé. Az ügy ilyenformán valamennyire nyugvóponttra jutott, de a román politika kiismerhetetlen labirintusában nem lehet kizártnak tekinteni annak további bonyodalmait sem.

Megható szép

ünnepségek keretében folyt le f. hó 13-án, a helybeli ref. nőszövetség rendezésében, annak az emléktáblának a felszentelése, amelyet a világháborúban elesett hősök emlékére a ref. templomban állítottak fel. Az ünnepségekre ide érkezett Vásárhelyi János ref. egyházker. főjegyző, püspökhelyettes, akinek a délelőtti istentiszteleten mondott ünnepi beszéde egyike volt az ő legszebb, legfelemelőbb hatású nyilvános megszólalásainak. A megindult nagyszámu hallgatóság még hosszú idő múlva is hatása alatt állott. Vajda Ferenc esperes szép beszédben az emléktábla keletkezésének történetét ismertette.

A szép emléktábla leleplezése után következett annak megkoszorúzása. A sort a volt bajtársak nevében mondott, mély hatást keltő beszéddel Jódál Gábor dr. nyitotta meg, majd sorban Vetési Józsefné, özv. Bodrogi Istvánné és Ferenczy Rózsa léptek elő, az anyák, a hadi özvegyek és árvák nevében mondván el könnyekbe fúló, megható szavakat. A templomozás után tisztelgések voltak a püspökhelyettes előtt.

A d. u. 3 órai templomi hangverseny alkalmával szintén Vásárhelyi püspökhelyettes mondott rendkívüli közvetlenségével megkapó, szép beszédet, Kálmán és Luther családi életét ismertetvén érdekes vonásokban. Lukácsffy Elek drné énekszámá és Debreczeni Károly hegedűjátéka, melyeket orgonán Szabó Magda kísért, előadásuk magas színvonalával nagy hatást tettek. Lapunk szerkesztője verseiből olvasott fel, melyek közül egyet — az alkalmi vonatkozását — külön helyen közöljük is. Igen hatásosan és meg-

kapóan működött közre a szép ünnepeken a ref. egyházi dalkör és a Székely Dalegyet, az előbbi Benkő József, az utóbbi Wenetsek Oszkár h. karmester gondos vezetése alatt.

Az értékesítés elgondolása.

Hozzászólás.

A Székely Közélet legutóbbi számában rövid cikkcske látott napvilágot, amely a gazdákat szövetkezésre hívja fel terményeik értékesítése céljából. A gondolat szép és üdvös és (ami különösen fontos) ha keresztül vihető lenne: leszegényedett gazdátársadalmunkat sok gondtól mentené meg, mert meglenne a lehetősége annak, hogy a jelenleg még olcsó árért sem keresett terménye értékesíthető lenne.

Igen ám, de hogyan lenne lehetséges egy ilyen szerv létrehozása? — ezt kérdeik a gazdák, akik e kérdésnél különösen érintve vannak. Ez nem lenne rendkívül nehéz, hisz ott van a Kolozsvári Hitelszövetkezetek központja; ez szívesen támogatna egy oly gondolatot, ami egy kellő alaptőkével rendelkező, életerős hitelszövetkezet felállítását tűzné ki célul. Legutóbbi módomban volt a Hitelszövetkezetek központja kitűnő agilitásu ellenőrével: Elek Béla urral a kérdés felett tárgyalni és ő örömmel vette a szövetkezet felállításának gondolatát, hivatkozott a zilahai hitelszövetkezet példájára és ecsetelte annak gyönyörű eredményeit. Egy ilyen intézmény lenne, szerintem, hivatott arra, hogy ne csak pénzkölcsönrel, de a termények értékesítésével is siessen a gazdák támogatására.

Egyébként úgy tudom, hogy az a terv, hogy a Hitelszövetkezet városunkban új és izmosabb keretek közt ismét életre keltsék, még nem aludt el és annak nem csak a gazdák, hanem az iparosok közt is sok híve és barátja van. Hogy a fenti kérdés megoldassék, az lenne tehát a legsürgősebb: alakulna meg újból a hitelszövetkezet. Ide pedig más nem kellene, csak egy kezdeményezés, olyan valaki részéről, akit társadalmi különbség nélkül követnének. Hiszen, hogy a kellő tőke, circa 1 millió leu összehozása sem volna olyan nehéz, mert sokan átértékelték már a szinte nélkülözhetetlen szövetkezet hiányát.

Álljon tehát elő valaki, aki ezen üdvös gondolatnak előharcosa legyen. Ugy vélem, hogy a támogatással szívesen nének a vidéki hitelszövetkezetek is, amelyek közt már sok tőkeerős is működik.

Amiről majd megfeledektem: a hitelszövetkezetek 50% os adókedvezményt élveznek és az állam részéről hathatós támogatásban is részesülnek.

I. P. J.

Új vármegyei interimár-bizottsági tag.

A vármegyei interimár bizottság egyik tagsági helyét, melyet annak idején Bárbat dr. ügyvéd, a román nemzeti parasztpárt itteni elnöke, a — a pártelnökségről való egyidejű lemondás mellett — el nem fogadott, utólag Pék József helybeli építőmesterrel töltötték be. Az új bizottsági tag f. hó 12-ikén az esküt letette.

Vadászati hír. A vadásztársaság választmányja ezuton hozza a tagok tudomására, hogy naponkint 2 nyulnál többet nem szabad löni, emellett azonban az egy tag által lött nyulak száma a téli szezonban a 25-öt nem haladhatja meg.

Az országos magyar földhitelintézet létesítése.

Az Orsz. Magyar Párt elnöki tanácsának október 14-iki határozatáról tájékoztatás.

Az Országos Magyar Párt elnöki tanácsa a biharmegyei, nagyvárad, kisküküllői stb. tagozatok átiratai alapján alapos megfontolás tárgyává tette az u. n. országos nagy magyar bank problémáját és figyelembe véve a Bankszindikátus 1929. október 6-iki közgyűlésén s a párt közgazdasági szakosztályának 1929. október 7-iki ülésén e tárgyban hozott határozatokat s megállapítva, hogy ezekre nézve az összes gazdasági és társadalmi osztályok ott jelenlevő reprezentánsai egyetértő álláspontra jutottak, a hozott határozatokat maga részéről is teljhatalmúlag elfogadta. Minthogy az elnöki tanács elsőrendű fontosságúnak ítéli, hogy ez a problema nyugvópontra jusson s a magyarság különböző társadalmi osztályainak és termelő rétegeinek harmóniáját többé meg ne zavarja s ezek között ellentétek szítására tovább felhasználható ne legyen, e kérdésben elfoglalt álláspontját a közvélemény tájékoztatása céljából az alábbiakban a nyilvánosság előtt is szükségesnek tartja leszögezni:

1. Az elnöki tanács elsősorban egyértelműen konstatálja, hogy a maga részéről sem a belföldön, sem a külföldön nem látja sehohol azokat a tőkeforrásokat, melyeknek segítségével kereskedelmi alapon fel lehetne állítani olyan ugynevezett országos nagy magyar bankot, mely ugy alapítójánál, mint a rendelkezésére álló hitelekénél fogva felülzárnyalhatná csak a meglévő nagyintézeteket is és az erdélyi hiteléletben el tudná foglalni azt a domináló és irányító pozíciót, melyet a terv felvetői ennek az intézetnek szántak, annál kevésbé volna képes a létesítendő új intézet kielégíteni azokat a hiteligényeket, melyeket ma a bankszindikátus tagintézetei 848 millió saját tőkéjükkel, 4 milliárd 340 millió takarékbetéttükkel és 5 milliárd 340 millió kihelyezésükkel sem tudnak kielégíteni.

Nagy mértékben hozzájárulna tehát a félreértések tisztázásához, ha e terv felvetői és propagálói hozzávetőlegesen bár, megjelölnék azokat a forrásokat és anyagi eszközöket, melyeknek a segítségével e létesítendő nagy intézet alapítóját összehozni és annak részére a szükséges hiteleket a megkívánt mértékben megszerezni gondolják. Az elnöki tanácsnak ez a felfogása azonban egyáltalában nem jelenti azt, hogy tagjai egyenként, vagy összesen elgáncsolni óhajtanák e tervet, vagy megakadályozni törekednének annak megvalósításában bárkit is, ki erre magát képesnek és hivatottnak érzi s a beindítandó akcióért a felelősséget vállalni hajlandó. Sőt éppen ellenkezőleg: amennyiben komoly tényezők reális alapon szándékoznak ilyen, vagy bármilyen más pénzügyi alapítást kezdeményezni a hozzánk lelkiileg közelálló társadalmi osztályok körében, az elnöki tanács mindig készségesen hajlandó e kezdeményezéseket erkölcsileg támogatni.

2. Az u. n. országos nagy magyar bank gondolatának felvetői erőteljesen hangoztatták azt, hogy a tervezett új alakulásnak kifejezetten *altruista* jelleget kell adni s az a kereskedelmi célra alakult többi bankoktól teljesen eltérő struktúrával és egész országrészünket felölelő külön hálózattal látandó el. E gondolat kapcsán a *hitel-szövetkezetek* országos szövetségének folyó évi közgyűlésén hivatott szóval mutattak rá e szövetség vezető embe- reire arra, hogy ilyen altruista célból teljesen felesleges volna új alakulásokat létesíteni, mert hiszen e célnak a legtökéletesebben megfelel a *hitel-szövetkezetek országos szövetsége*, a kötelekékbe tartozó kb. 400 községi hitel-szövetkezettel. Ezek csupán erőteljesebb anyagi alátámasztást várnak a nagy közönség részéről, hogy a szabályaikban lefektetett nemes célok szolgálatában az eddiginél eredményesebb munkásságot fejthessenek ki s az altruista irányt éppen a legkisebb emberek javára is megvalósítsák.

Minthogy időközben az új szövetkezeti törvény megalkotásával a törvényhozás ugy a hitel-szövetkezetek országos szövetsége, mint a kötelekékbe

tartozó szövetkezetek fennmaradására és további fejlődésére éppen pártunk képviselőinek közbenjárása folytán megvetette a biztos jogi alapot, az *elnöki tanács a maga részéről is teljes mértékben csatlakozik a szövetség vezetőségének e felfogásához s a hitel-szövetkezetek erőteljes erkölcsi és anyagi támogatására hívja föl mindazokat a tényezőket, melyek a már jelzett altruista jellegű új intézet létesítését propagálják.*

Az elnöki tanács örömdetes tudomásul veszi a bankszindikátus 1929. október 6-iki közgyűlésének azt a határozatát, mellyel a szindikátus felkérte tagintézeteit, hogy alapítójuk 1%-a erejéig alapítványi üzletrészesjegy-zésekkel támogassák a hitel-szövetkezetek szövetségét s az egész erdélyi magyar társadalmat, különösen a nagyobb birtokosokat és iparvállalatokat felhívja, hogy hasonló módon siessenek a szövetség támogatására.

3. Az u. n. országos magyar bank problémája kapcsán felmerült egy olyan *pénzügyi központ* létesítésének terve is, mely mint a »bankok bankja« működne, a közvetlen összeköttetésekkel nem rendelkező kisebb intézeteket el látná a szükséges hitelekkel s a nagyobb intézeteknek segítségére volna közvetlen külföldi összeköttetései kiépítésében és kiszélesítésében.

Az elnöki tanács sajnálattal veszi tudomásul, hogy az erdélyi magyar pénzügyi központ által tervbe vett eme *központi pénzügyi intézet* megalapítása egyelőre nem tűzhető napirendre, azért, mert a beindított tájékoztató tárgyalások során még azt a negatív eredményt sem lehetett elérni, hogy egy ilyen megalapítandó intézettel szemben ne támasztassák azonos jellegű tőkecsoportok részéről nem kívánatos konkurrenciát s ezért maga részéről felvilágosító munkával igyekezni fog a számításba jövő tőkecsoportokat e tekintetben más elhatározásra bírni.

4. Az u. n. országos nagy magyar bank tervének felvetői sürgető szóval követelték olyan típusú *olcsó törlesztéses kölcsönök* bevezetését is, minő kölcsönöket a háboru előtt a Magyar Földhitelintézet s a Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete, Erdélyben pedig a nagy szász intézetek folyósítottak. Azok, akik e követelést felállították, figyelmen kívül hagyták azonban, hogy több évtizedes annuitásokra felosztott törlesztéses jelzálogkölcsönöket *csakis záloglevelek kibocsátása ellenében tudnak az intézetek folyósítani*. Ilyen záloglevelek kibocsátása pedig Romániában mindeztől *jogilag lehetetlen* volt, miért is a meglévő intézetek e kölcsöntípus bevezetésének még gondolatával sem foglalkozhattak, bármennyire tudatában voltak és átértékelték is ennek nagy szociális szükségességét. Az elnökség ezért e kérdésben azt a feladatot írta elő a parlamenti csoportnak, hogy a parlamentben és a kormánykörökben az összes rendelkezésre álló eszközökkel szorgalmazza a záloglevél-kibocsátási jog törvényhozási szabályozását.

Ez a folyó év tavaszán közvetlenül küszöbön állónak látszott. Azonban a Creditul Agricol alapításában résztvevő külföldi tőkecsoport befolyására a záloglevelek kibocsátásának jogát csak bizonyos új típusú és tisztán merő gazdasági érdekeltségen alapuló intézeteknek tette lehetővé az új törvény, melynek szentesített szövege a közelmúltban látott napvilágot a Monitorul Oficial 1929. augusztus 20-iki számában.

Minthogy ugy a Bankszindikátus, mint a közgazdasági szakosztály véleménye szerint a most kihirdetett új törvény egy ilyen jelzáloghitelintézet alapítására megadja a jogi lehetőséget s minthogy egy ilyen intézet nagyfontosságú közgazdasági missziót töltene be s annak prosperálására is biztosíthatóknak látszanak a szükséges előfeltételek, az Országos Magyar Párt elnöki tanácsa — bár hitelintézetek alapítását nem ítéli a párt hatáskörébe tartozónak s ezek üzletvitelért sem vállalhat felelősséget — ezt a tervet a legmelegebben felkarolja, abban a reményben, hogy az erdélyi magyar gazdasági társadalom a jelzáloghitelintézet

megteremtését megfelelő részvényjegyzésekkel lehetővé fogja tenni, mit megkönnyít az a körülmény is, hogy Michalache földművelési miniszternek 1929. okt. 10-én tett kijelentése szerint a jegyzések kisajátítási kötvényekben is eszközölhetők.

Az elnöki tanács ezért örömmel és helyesléssel vette tudomásul, hogy az alapítandó földhitelintézet technikai, pénzügyi és jogi előkészítésére, Gyárfás Elemér elnöke alatt, dr. Abrudbányai Ede, gr. Béli Kálmán, Borbély Kálmán, br. Jósika János, dr. Nagy Endre és dr. Szász Ferenc személyében bizottság alakult s a törvényben előírt alapítókéhez szükséges részvényjegyzések gyűjtésére megynként felkértek a következő urak: Csik: Bartalis Ágoston, Gyergyó: dr. Gaál Alajos, Marostorda: dr. György József, Kolozs: Szent-Iványi József, Szolnokdoboka: dr. Abrudbányai Ede, Szilágy: dr. Gazda Endre ügyvéd, Zilah: Kölcsey Ferenc, Domahida, Szatmár: Schweitzer István, Bihar: Kotzó Jenő, Arad: Takácsy Miklós, Temesvár: br. Ambrózy Andor, Hunyad: Cs. Lázár László, Alsófehér: dr. Müller Zoltán, Kisküküllő: Pekry Géza, Brassó: dr. Debreczy Béla, Nagyüküllő: gr. Bethlen Bálint, Udvarhely: Sebesi János, Háromszék: Szentiványi Gábor, Tordaanyos: br. Jósika Gábor, Máramaros: dr. Székely Ákos, Beszterce-Naszód: dr. Benedek Aladár.

SPORT.

A sporttelepre,

annak használatára vonatkozó mult heti közleményünk, amely a Hargita sportegyletnek ebben a kérdésben való állásfoglalását tartalmazta, visszhangot keltett. A cikkben egyenesen meg sem nevezett helybeli Munkás Testedző Egylet ugyanis a nyilatkozat egyes kijelentéseit magával szemben kiélezettek találván, ugyancsak nyilatkozni óhajt, megkérve minket válaszában ismertetésére. A magunk részéről általában még helyesnek is véljük, hogy ha hasonló közérdekű, társadalmi, stb. vonatkozású ügyek a különböző nézetek, érdekeltségek szerint néha a nyilvánosság előtt vitatódhatnak meg, természetesen, hozzáértve azt is, hogy a megvitatás illő hangon, bántó személyeskedések nélkül történjék. A különböző vélemények kölcsönös megnyilvánulása, kiegyenlítődése rendszerint közelebb juttat az igazsághoz, s az igazság érvényesülése a köznek csak hasznára lehet.

Különbön a MTE. részéről kapott felvilágosítás szerint, az egyesület vezetőségének távollóról sem célja, hogy a Hargita működésének akadályozója legyen. Ezt kizárja a sportról, annak hatásáról vallott felfogása is, mely szerint, rendkívül fontosnak látja, hogy a nemes sport éppen ma minél szélesebb körben terjedjen el, s e bomlott egyensúly világban egyik lendítő tényezője legyen az egészségesebb életfelfogás, tisztább erkölcsiség magaslatára való felemelkedésnek. Ezért szerinte, rendkívül fontos, hogy a sport kedvelése, s rendszeres kultiválása megőkeresedjék különösen éppen a munkás ifjúság között is, nyújtván ennek egészséges szórakozást, de egyúttal el is vonván azt más, esetleg haszontalan, vagy éppen káros elfoglaltságtól.

A MTE. részéről beadott felelkezés célzata tehát nem a Hargita munkásságának megakasztása, hanem az, hogy a H. mellett más sport-szervezetek, így a MTE is, módot és alkalmat találhassanak sportszeretűk kielégítésére. A H. pedig erre megoldási lehetőséget nem adott, eddig még azt sem volt hajlandó határozottan körvonalazni, mik lennének a feltételei? Ami pedig a sporttelepre vonatkozó nagyarányú befektetések tervét illeti, a MTE vezetőségének a nézete az, hogy ezek a mai viszonyaink mellett a sport kultiválhatása szempontjából egyelőre nem lehetnek olyan feltétlenül szükségesek. De még kevésbé lennének azoknak mondhatók, ha ebből az kellene, hogy következzen, hogy a kezdő és

szegény MTE. — nem bírván a fel-fokozott igények költségeihez arányos résszel hozzájárulni — el kellene, hogy ütődjen a sporttelep használatának lehetőségétől. Pedig ez a M. T. E.-re nézve egyenesen egyet jelentene a sportolástól való eltávolítással: a megszűnéssel.

Ezek tekintetbe vételével az egyet, természetesen, igenis óhajta a Hargitával való méltányos megegyezést s bevételeinek bizonyos százalékát hajlandó is a pálya költségeire átengedni. Azonban óhajtanó, hogy ezzel szemben a H. is mutasson a megegyezésre nézve megfelelő készséget és méltányosságot, ugy amint ezt a fejlődés közös érdeke is megkívánja.

Első bajnoki mérkőzés.

A Hargita Testedző Egylet vasárnap, folyó hó 20-án rendezti baromvásártéri football-pályáján, az őszi szezon első mérkőzését. Ellenfele a jóképességű sepsiszentgyörgyi Munkás-csapat lesz. Tekintettel arra, hogy ez a csapat még városunkban nem játszott, kíváncsian várjuk és érdeklődéssel nézünk elébe ezen mérkőzésnek.

A mérkőzés délután fél 4 órakor kezdődik, amelynek olcsó belépti díjait különösen arra való tekintettel állapították meg, hogy a mérkőzést mindenki megnézhesse. A Hargita egy heti lelkes training után bizakodva néz a mérkőzés kimenetelére és ha figyelembe vesszük hazai pályánkat és annak lelkes közönségét, a Hargita csapata, mint győző hagyhatja el a pályát.

Román lapszemle.

Az *Universul* október 11-iki 235. számában írja: »Bethlen miniszterelnöknek az Az Est-ben megjelent kijelentései számos kommentárt vontak maguk után. Tudjuk, hogy Bethlen *beismerie a magyar kormánynek a trianoni békeszerződés revíziójára irányuló törekvéseit*. A revizionista célok érdekében Magyarországnak érzékennie kell minden olyan változástól, amely káros befolyással lehetne Magyarországnak a politikájára, pénzügyére vagy nemzetgazdaságára. A Népszövetség őszi ülése bebizonyította, hogy ma más hangon beszélnek a békeszerződések revíziójáról, mint eddig. Mindenesetre még sok idő el fog telni, a magyar remények megvalósulásáig. A magyar nép türelme nagyon igénybe van véve, de minden elharmarkodott lépés árthat a magyar törekvéseknek. Bethlen nyilatkozatának legérdekesebb részét azonban a külföldi tanácsok heves visszautasítása képezi, azoknak a tanácsoknak a visszautasítása, amelyek arra akarták indítani Magyarországot, hogy lépjen a demokrácia és haladás útjára. Lord Rothermere legújabb szenzációs levele után, amelyben lemondott a jelenlegi Magyarországról, elég világos, hogy a magyar miniszterelnök kire célozott. A Rothermerehez intézet válasz világos: Magyarországnak nem akar demokrácia állam lenni. A jelenlegi kormány, amelyet Angliában és Európa többi részeiben oly hevesen kritizálnak, továbbra is fenn fog állani. Bethlen kijelentései a magyar közvéleményben nagy elégedetlenséget váltottak ki. Egy megfigyelőnek azonban, aki ismeri Magyarországot helyzetét, feltűnik, hogy a magyar ellenzéknek nem annyira a demokrácia visszautasítása fáj Bethlen részéről, mint inkább beszédének az a része, amelyben megállapítja, hogy *a revízióról egyelőre nem lehet szó*. A magyarországi ellenzék ma egyenesen azt veti szemére Bethlennek, hogy a trianoni békeszerződés revíziójának az útjában áll. Magyarországon nem az állami igazgatás demokratizálását kéri, a demokratizmus jogait nem a közmorál kívánja meg, hanem csak az a törekvés, hogy a revízió kérelmezése minél hamarabb Genf elé kerüljön.

Az *Universul* október 12-iki 236. számában I. Cojocaru indítványt tesz arra nézve, hogy a székelyföldi elmagyarosodott román lakosság körében román nemzeti szellemű röpiratokat kell terjeszteni. Ezt az indítványt a következőkkel vezeti be: »A Székelyföldön — ugymond — egész falvak vannak, amelyekben a lakosság elvesztette ősi nyelvét s csak

Alkalmi vételen sikerült nagyobb tétel angol és skót szöveteket nagyon olcsón megvennem! Hogy mindenki árait olcsóságáról meggyőződjék, 1200 leuért egy öltönyre szövetet összes hozzávalókkal vásárolhat! A raktáron levő összes szövetek árait mélyen leszállítottam. Kész ruhák, kabátok, nadrágok, gyermekruhák, bőrkabátok dús választékban feltűnő olcsón!
Tisztelettel: **LÖBL R.** Str. Principesa Elisabeta (volt Bethlen-utca) 13.

A Korunk októberi száma. A Dienes László és Gaál Gábor szerkesztésében megjelenő Korunk októberi számának negyven különböző tanulmányából, cikkéből és szépirodalmi tartalmából a következőket emeljük ki: Méray Pál: Young-tervezet és a készülő új világháború. Frigyes Sándor: Pszihotechnika és racionalizálás. Mándy Teréz: Embergazdaság és embervédelem. Komlós Aladár: Még egyszer az Ady-revizió. Dienes László: A politikai színház. Fábray Zoltán: Kávinista anachronizmus. Gró Lajos: Wallace, az író nagyiparos. Hágy Gyula: Izmusok hullása. Mária Béla: Az olasz paradicsom. Stb. stb. Szépirodalmi részében Nikolaj Ognyev regénye, Balázs Béla novellája s egy magyar nyelven idáig még meg nem szólalt flamand író, Stijn Streuvels háborús írása foglalnak helyet. A gazdag Kulturkrónika, Szemle, Disputa és Folyóiratszemle számos cikkben szól hozzá napjaink magyar és európai szellemi eseményeihez. A Korunk előfizetési ára egész évre 860, félévre 460, negyedévre 250 leu. Mutatványszámot ingyen küld a Korunk kiadóhivatala, Cluj, Str. Regala 16.

Női és férfi télikabát és kosztüm-kelmék, férfi ruhaszövetek, mosóbársonyok, selymek, flanelek, paplanok, poulloverek és szetterek meglepő olcsó árban

kaphatók:

Salamon Béla
rőfős kereskedésében Bethlen-utca 12 szám alatt.

Piaci árak. A buza: 100—115, rozs: 80—85, árpa: 65—75, zab: 32—36, tengeri: 70—80, burgonya: 13—18 leu vékánként. — Felkértek mindazok, akik kaszálókra már a tél kezdete előtt akarnak műtrágyát szórni, hogy igényeiket jelentsék be alulírott-nál, aki megfelelő jelentkezés esetén a szükséges műtrágyát már az őszi folyamán megszerzi. Varró Elek.

x **Gépirónót** keresek délelőtti alkalmazásra. Jelentkezni a kiadóhivatalban lehet.

x **Mérlegképes** könyvelő, ki magyar, német és román levelezésben is jártas, felvétetik. Cím a kiadóban.

Kiadó: a Könyvnyomda Részvénytársaság Odorheiu—Székelyudvarhely.

Eladó egy modern rövid zongora. Cím a kiadóhivatalban.

Nagy könyvszekrényt vennék. Cím a kiadóhivatalban.

Ismeri Ön? a WIMPASSING
világmarkás

hó- és sárcipőket?

A legújabb őszi és téli divat szerint, nagy választékban és olcsón bevásárolhat:

Báncs Lajos
cipész-üzletében, ODORHEIU
Kökerezt tér.

Ha elegánsan akar öltözködni, ha olcsón akar vásárolni, keresse fel saját érdekében

Gold Izidor

készáru-üzletét és szabóságát Odorheiu, Bul. Reg. Ferdinand 9 sz. alatt, hol minden szezonra, minden igényt kielégítő, kész ruhákban állandóan nagy választék várja.

Könnyű új kocsi,

keveset használva. 1 vagy családi hintó, 1 acéltengelyű molnárszekér, 1 szállodának való omnibusz olcsón eladó Odorheiu, Fernengel Gyulánál.

Az őszi pénzsűke dacára

sem emeljük fel a kamatlábat, hanem változatlanul folyósítunk

18%-os kölcsönöket.

Olcsó kölcsöneink terjedelmesebb folyósíthatása céljából Oklándon és Parajdon képviselőket állítottunk fel.

Oklándon: dr. János Domokos
ügyvéd ur,

Parajdon: Mánya Gergely

ur vállalta intézetünk képviselőt, miért is a székelyüinktől távolabb lakó és kölcsön iránt érdeklődő felek a nevezett urakhoz fordulhatnak.

Egyesült Ipar- és Jelzálogbank R.-T.
segesvári pénzügyi fiókintézete
Székelyudvarhely.

Eladó: egy Bösendorfer zongora, egy ebédlő, mely áll egy kredenc, asztal és hat székből (cserefa) Egy szekrény tükörrel és egy fogas tükörrel. Megtekinthető a postafőnöknél Odorheiu.

Kiadó

a város külső részén szép úri lakás, nagy gyümölcsös és veteményes kerttel. Cím megtudható a kiadóban.

A bonans kosztosokat felveszek.
LÁSZLÓ LAJOS vendéglős
Bethlen-utca 55 szám.

FRIED & Co

Odorheiu—Sz. udvarhely, Bul. Reg. Ferd. (Kossuth-u.) 27.

Rádió és villamossági szaküzlet és javítóműhely. — Autó és rádió akkumulátor-töltések és javítások.

Gummi vulkanizálóműhely. Sár- és hócipők szak-szerű javítását olcsón és jól vállaljuk.

Rádiókészülékek, hangszórók és alkatrészek, villanszerelési anyagok, csillárok és asztali lámpák nagy választékban, villanygökök, rádió- és autó-akkumulátorok legelőnyösebb beszerzési forrása.

Ne mulassza el, mielőtt szükségleteit beszerezné, bennünket felkeresni!

Eladó egy nagy köház

Cristuron (alszeg). Áll 3 szoba, konyha és mellékhelyiségekből (alsó konyha, kamara, fürdőszoba), udvar és nagy kerttel, (kut az udvaron). Értekezni lehet: **Sorosán Mózesné** Alsóboldogfalva.

Ha olcsón akar vásárolni, úgy szíveskedjék megtekinteni a **Márkus Simon-féle**, a Reg. Maria I sz. a ref. kollégium alatt a gabonapiac mellett megnyitott

rőfős üzletet,

ahol legelőnyösebben vásárolhatja szükségleti cikkeit. A m. t. közönség szíves pártfogását kéri:

Márkus Simon.

Egy tanuló felvesz:
Lőrinczy és Zakariás-cég.

Uj autótaxival,

kényelmes 520 as Fiat luxus kocsival

személyfuvarozást

vállalok az ország bármely részében.

Megrendelhető: Fernengel Gyula Kossuth-utcai üzletében.

Szíves pártfogást kér:

ifj. **Fernengel Gyula.**

Fiatal cipész-segédet keresek vidékre.
Cím: a kiadóban.

A Pálffy Jenő

vamosudvarhelyi szőlőjében 1928 évben szüretelt bort kizárólag csak a kiserktárban, Str. Principesa Elisabeta (Bethlen utca) 10 szám alatt árusítom, literenként 34 leuért.

A többi ott kapható borok ára a következő:

asztali	1 liter	24 leu
külföldi (báznai)	1 "	30 "
hosszúszói	1 "	34 "
marosmenti	1 "	36 "

Szőllősi Samu.

Sósgyógyfürdőm

ezután minden ünnepnapon és hetenként csak pénteken délután, szombat és vasárnap egész napon, hétfőn délelőtt van üzemben. Tisztaságról és rendes fűtésről gondoskodik van. **FERNENGELGYULA.**

Ha olcsó és jó kalapot akar: a Keszler-kalapüzletéből vegyen hol mindenfajta úri- és férfi kalapot nagy választékban kaphat.

Tisztelettel értesitem

a nagyérdemű városi és vidéki gazda közönséget, hogy új

kötélgyártó-műhelyemet

megnyitottam a Bethlen-u 39 sz. alatt levő (Keszler János-féle) helyiségben. Ahol minden e szakmába vágó rendeléseket elvállalok, a legjobb kivitelben, pontosan való elkészítésre. Raktáron tartok mindennemű kötéláru kész munkát. Nagy választék! Szolid jó árak! Vizitorteladónak árkedvevény!

Kérem a nagyérdemű közönség szíves pártfogását.

Nagy Péter

kötélgyártó-mester.